

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

ЗАТВЕРДЖУЮ  
Декан факультету фінансів та обліку  
Андрій КІЗИМА  
2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ  
Директор ІНЦІОТ  
Святослав ПИТЕЛЬ  
„ 31 ” 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ  
В.о. проректора з НДР  
Віктор ОСТРОВЕРХОВ  
2023 р.

## РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни „ МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ”

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань 07 „УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ”

Спеціальності 072 „Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”

Освітньо-професійна програма «Фінанси»

### Кафедра ФІНАНСІВ ІМ. С. ЮРІЯ

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні заняття	ІРС (год)	Тренінг (год)	СРС (год)	Разом (год)	Екзамен (семестр)
Денна	I	I	30	15	5	4	96	150	I
заочна	I	I	8	4	-		138	150	II

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 07 „Управління та адміністрування” спеціальності 072 „Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.)

Робочу програму склав д.е.н., проф. Володимир ГОРИН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів ім. С. І. Юрія, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Зав. кафедри \_\_\_\_\_  Ольга КИРИЛЕНКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності з фінансів, банківської справи, страхування та фондовий ринок, протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності \_\_\_\_\_  Ольга КИРИЛЕНКО

Гарант ОП \_\_\_\_\_  Володимир ГОРИН

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
ЦИКЛУ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ  
«Методологія наукових досліджень»**

**1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

<b>Дисципліна – Методологія наукових досліджень</b>	<b>Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти</b>	<b>Характеристика навчальної дисципліни</b>
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Навчальна дисципліна циклу загальної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i>
Кількість змістовних модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Фінанси»	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: <i>Денна – 100 год.,</i> <i>в т.ч. тренінг – 4 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 5 год.</i> <i>Заочна – немає</i>
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

**2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**2.1. Мета вивчення дисципліни**

Невід’ємною складовою освітнього процесу в закладах вищої освіти є наукова робота студентів. Необхідність проведення наукових досліджень при підготовці фахівців зі спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» зумовлена тим, що в умовах проведення системних реформ у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку зростає затребуваність фахівців, які мають не тільки глибоку професійну підготовку, але володіють самостійним економічним мисленням, необхідним обсягом знань у царині наукових досліджень, зокрема вмінням за допомогою сучасних наукових методів знаходити найбільш раціональні та обгрунтовані управлінські рішення у складному інформаційному середовищі.

Предметом вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» є система загальних принципів і підходів наукового пізнання, методи, технології пізнання, що пов’язані з науковою та практичною професійною діяльністю у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Курс «Методологія наукових досліджень» спрямований на формування у студентів системи знань щодо теоретичних основ і практичних підходів до організації та проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, здобуття навиків критично осмислювати наукову інформацію, застосувати сучасні методи наукового дослідження, генерувати нові наукові ідеї, знаходити власні підходи до вирішення досліджуваних проблем, оформляти та апробувати результати наукових досліджень відповідно до визначених вимог. Вивчення цієї дисципліни сприятиме розвитку у майбутніх фахівців зі сфери фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку раціонального творчого мислення, здобуттю ними компетенцій щодо оптимальної організації наукової творчості в умовах практичної діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є розвиток у студентів навиків проведення самостійних наукових пошуків щодо оволодіння методологією та методами наукового дослідження, формування системи знань про критерії науковості та вимоги щодо організації та аргументації дослідження, аналізу його результатів.

## **2.2. Завдання вивчення дисципліни**

Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» є такі:

- засвоєння студентами предмета, призначення та основних функцій методології наукового пізнання;
- засвоєння студентами специфіки наукового дослідження, методів наукового пізнання;
- розуміння характеру побудови теоретичних та експериментальних досліджень, знання поширених видів і джерел наукової інформації;
- засвоєння логіки розгортання наукових тверджень, загальних вимог до оформлення наукових досліджень.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

- ✓ знати:
  - особливості організації, проведення і методологію наукового дослідження;
  - основні методи наукового пізнання;
  - поширені види і джерела наукової інформації;
  - загальні вимоги до оформлення наукових досліджень.
- ✓ уміти:
  - здійснювати наукову діяльність;
  - володіти методологічними і методичними основами наукового дослідження;
  - вирішувати практичні завдання у професійній діяльності;
  - працювати з літературними джерелами, виступати із доповідями, демонструючи знання, отримані на лекції та під час самостійної підготовки, брати участь у дискусіях.

**2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:**

<b>Загальні компетентності</b>	
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК3	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
ЗК4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК9	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

<b>Спеціальні компетентності</b>	
СК1	Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності
СК4	Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
СК7	Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

#### **2.4. Передумови для вивчення дисципліни**

Засвоєння знань за програмою вступного фахового випробування по спеціальності (додаткового вступного фахового випробування по спеціальності).

#### **2.5. Результати навчання**

ПРН01	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку зі сфери фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності
ПРН02	Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ПРН03	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності
ПРН04	Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку
ПРН06	Доступно і аргументовано представляти результати дослідження усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях

#### **Передумови для вивчення дисципліни**

Засвоєння знань за програмою вступного фахового випробування по спеціальності (додаткового вступного фахового випробування по спеціальності).

## **2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

### **Змістовий модуль 1**

**Методологія, структура та функції наукового пізнання  
у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку**

#### **Тема 1.**

### **НАУКА ЯК СФЕРА СУСПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ**

Сутність, складові та принципи науки, закономірності її розвитку. Дискусійні питання тлумачення сутності науки. Виникнення науки як сфери людської діяльності. Функції та роль фінансової науки у розвитку суспільства. Мета і завдання науки як сфери суспільної діяльності. Ретроспектива становлення і розвитку науки.

Наукове пізнання. Основні структурні елементи теорії пізнання. Поняття наукової теорії та її функції. Наукові принципи та категорії. Параметри наукового дослідження. Суб'єкти наукової діяльності. Організація наукової діяльності в Україні, система наукових ступенів та вчених звань, наукометричні бази даних наукових досліджень.

Еволюція та сучасність фінансової науки. Відмінності та спільні риси між вітчизняною та зарубіжною фінансовою наукою. Предмет фінансової науки. Структура фінансової науки: історико-теоретичні, прикладні, управлінські фінансові науки.

#### **Тема 2.**

### **МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ**

Поняття методології наукового дослідження та її роль в отриманні нових знань. Функції методології. Фундаментальна (філософська) методологія та її еволюція. Функції філософської методології. Базові принципи філософської методології: діалектики, детермінізму, ізоморфізму. Загальнонаукові принципи дослідження.

Історичний підхід у наукових дослідженнях. Системний підхід та його характеристика. Поняття та ознаки системи, види систем. Системність наукового дослідження та його принципи. Структурно-функціональний, системно-діяльнісний, системно-генетичний методологічні підходи. Поняття синергії та синергетичний підхід у наукових дослідженнях. Інструменти синергетичного підходу. Інформаційний підхід та його застосування у наукових дослідженнях у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Аксіологічний підхід.

Поняття емпіричного і теоретичного пізнання. Основні концепції і методологія наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

#### **Тема 3.**

### **СИСТЕМА МЕТОДІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІНАНСОВІЙ НАУЦІ**

Поняття методу наукового дослідження. Методика наукового дослідження. Поняття загально- та конкретно наукових методів наукового дослідження у сфері

фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Характеристика найважливіших загальнонаукових методів дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, конкретизація. Види абстракції. Особливості моделювання як методу наукових досліджень. Характеристика конкретно наукових методів дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Методи теоретичного і емпіричного пізнання. Вимоги до застосування методу наукового дослідження. Експеримент: особливості і переваги. Ідеалізація та формалізація. Адаптація та модифікація методологічних підходів та наукових методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. Застосування логічних законів і правил у науковому дослідженні. Закони тотожності, протиріччя, виключення третього, достатньої підстави. Аргументування, правила формування аргументів у процесі дослідження. Поняття об'єкту та предмету наукового дослідження.

#### **Тема 4.**

### **ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ**

Поняття інформації. Наукова інформація та її роль у проведенні наукових досліджень. Джерела інформації та способи її використання. Класифікація джерел інформації наукового дослідження. Наукова продукція: монографії, підручники, збірники праць, періодичні наукові видання та ін. Первинна і вторинна інформація. Анотація, резюме, рецензія. Правила пошуку, обробки, аналізу та інтерпретації наукової інформації, її використання для проведення наукових досліджень зі сфери фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

#### **Змістовий модуль 2**

### **ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ**

#### **Тема 5.**

### **ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ**

Процес наукового дослідження та його складові елементи. Загальна характеристика етапів наукового дослідження. Специфіки та етапів підготовки випускної кваліфікаційної роботи. Організаційно-методична підготовка наукового дослідження, дослідницький етап наукової роботи. Методика опрацювання наукової, навчальної літератури, емпіричних даних. Поняття наукової ідеї, технологія роботи з нею. Класифікація наукових ідей. Наукова гіпотеза та підходи до її формулювання. Наукова проблема. Поняття та етапи вибору теми наукового дослідження, обґрунтування його актуальності. Зв'язок теми дослідження з науковою проблемою, вимоги до її вибору.

Структурні елементи наукового дослідження. Актуальність до дослідження та її види. Мета і завдання наукового дослідження. Теоретичні, емпіричні, експериментальні завдання наукового дослідження. Поняття наукової новизни

дослідження, умови та правила формування. Рівні наукової новизни у фінансових дослідженнях. Порядок складання плану наукової роботи. Попередній, робочий, остаточний план наукової роботи. Аргументація висновків і рекомендацій за результатами дослідження.

#### **Тема 6.**

### **УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ**

Загальний порядок оформлення результатів наукових досліджень. Поняття наукового стилю мовлення та його особливості. Підстилі наукового стилю мовлення: науковий, науково-навчальний, науково-популярний, їх особливості. Відмінності наукового стилю від інших стилів мовлення. Вимоги до мови викладення матеріалу наукової роботи. Технічні вимоги до викладення матеріалів наукового дослідження. Правила оформлення заголовків, титульного аркуша, розміщення тексту. Порядок формування окремих елементів наукової роботи: ілюстрації, таблиці. Необхідність та вимоги до оформлення приміток, зносок. Формули у науковій роботі.

Бібліографічний перелік та правила його формування. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». Вимоги до оформлення джерел літератури та інших джерел інформації наукової публікації. Вимоги до оформлення додатків до наукової роботи.

Курсова і кваліфікаційна (дипломна) роботи. Кваліфікаційна робота як кваліфікаційне дослідження. Етапи виконання курсової/кваліфікаційної роботи. Основні вимоги, алгоритм написання та оформлення курсової/кваліфікаційної роботи. Типові помилки при виконанні кваліфікаційної роботи. Захист кваліфікаційної роботи.

Поняття академічної доброчесності та його роль у вищій освіті. Плагіат та його види. Правила цитування інформаційних джерел. Засоби перевірки тексту на унікальність. Вимоги до унікальності студентських наукових робіт.

#### **Тема 7.**

### **АПРОБАЦІЯ ТА ПУБЛІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ**

Поняття апробації результатів наукового дослідження та його основні способи. Наукові публікації та їх функції. Види наукової продукції. Зміст та особливості оформлення монографічної продукції. Універсальний десятковий класифікатор. Наукова стаття як вид наукової продукції. Вимоги до написання наукових статей. Структура наукової статті. Поняття References, вимоги до його підготовки. Методика визначення обсягу наукових праць.

Реферування як метод обробки наукової інформації. Реферат, його види та структура. Доповідь на науковій конференції як форма апробації результатів наукового дослідження. Вимоги до доповіді. Тези доповіді та вимоги до їх підготовки. Документи щодо впровадження результатів дослідження. Звіт про результати наукового дослідження, його структура, вимоги до підготовки.



**4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ  
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»  
(денна форма навчання)**

№ за/п	ТЕМА	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самост. робота студентів (год.)	Індивід. робота студентів (год.)	Контрольні заходи (год.)
<b>Змістовий модуль 1. Методологія, структура та функції наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку</b>						
1.	Наука як сфера суспільної діяльності. Основи фінансової науки в Україні	4	2	12	–	поточ. опитув., тестування
2.	Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	4	2	12	–	поточ. опитув., тестування
3.	Система методів наукових досліджень у фінансовій науці	2	1	12	–	поточ. опитув., тестування
4.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	4	2	12	–	поточ. опитув., тестування
<b>Змістовний модуль 2. Практичні аспекти організації та проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку</b>						
5.	Організація науково-дослідницької діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	6	2	16	–	поточ. опитув., тестування
6.	Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження	6	4	16	2	поточ. опитув., тестування
7.	Апробація та публікація результатів наукового дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	4	2	16	2	поточ. опитув., тестування
Організація і проведення тренінгу з дисципліни		–	–	4	–	–
<b>Разом</b>		<b>30</b>	<b>15</b>	<b>100</b>	<b>5</b>	–

**СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ  
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»  
(заочна форма навчання)**

№ за/п	ТЕМА	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самост. робота студентів (год.)	Індивід. робота студентів (год.)	Контрольні заходи (год.)
1.	Наука як сфера суспільної діяльності. Основи фінансової науки в Україні	–	–	16	–	–
2.	Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	–	–	16	–	–
3.	Система методів наукових досліджень у фінансовій науці	–	–	16	–	–
4.	Інформаційне забезпечення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	2	–	16	–	–
5.	Організація науково-дослідницької діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	2	–	26	–	–
6.	Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження	2	2	22	–	–
7.	Апробація та публікація результатів наукового дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	2	2	26	–	–
<b>Разом 150</b>		<b>8</b>	<b>4</b>	<b>138</b>	–	–

## 5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття з дисципліни «Методологія наукових досліджень» покликані розкрити студентам особливості методології та застосування наукових методів при проведенні наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку; етапи планування та проведення наукової діяльності, оформлення її результатів та способи апробації та публікування. В рамках практичних занять студенти також здобудуть навички постановки наукової проблеми та формулювання наукової гіпотези, добору та опрацювання наукової літератури, складання плану наукового дослідження, формулювання його мети, визначення об'єкту і предмету; отримують навички оформлення переліку літератури та підготовки тез доповіді на науковій конференції.

### Тематика практичних занять (денна форма навчання)

#### Заняття 1 (2 год.).

**Тема: Наука як сфера суспільної діяльності. Основи фінансової науки в Україні**

**Мета:** здобуття знань щодо сутності, принципів та функцій науки, її ролі у розвитку суспільства. Отримання знань щодо організації наукової діяльності в Україні, системи наукових ступенів та вчених звань. Отримання знань щодо розвитку фінансової науки в Україні, її структури та завдань.

#### Питання для обговорення:

1. Інтерпретація сутності науки
2. Ретроспективи становлення та розвитку науки
3. Теоретико-концептуальні основи науки
4. Визначальні параметри наукового дослідження
5. Класифікація наукових досліджень
6. Фінансова наука в Україні.

**Література:** 1, 4, 5, 7, 8, 9, 16, 19, 21, 25, 27

#### Заняття 2 (2 год.).

**Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку**

**Мета:** здобуття знань щодо змісту та функцій методології наукових досліджень, її структури. Розуміння відмінностей між філософською та конкретно науковою методологією. Розуміння новітніх наукових концепцій та методології наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

#### Питання для обговорення:

1. Поняття методології наукової діяльності
2. Фундаментальна або філософська методологія. Загальнонаукова методологія.
3. Конкретнонаукова методологія.
4. Рівні методів наукових досліджень

5. Концепції та методологія наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

**Література:** 1, 2, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 28, 36

### **Заняття 3 (1 год.).**

#### **Система методів наукових досліджень у фінансовій науці**

**Мета:** отримання знань щодо сутності методів наукового дослідження, розуміння відмінностей та сфери застосування загально- та конкретно наукових методів. Оволодіння навиками застосування основними методами наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Отримання навиків визначення об'єкта та предмета наукового дослідження.

#### **Питання для обговорення:**

1. Методи і техніка наукової роботи.
2. Використання методів наукового пізнання.
3. Методи, що застосовуються на емпіричному й теоретичному рівнях досліджень.
4. Методи теоретичних досліджень.
5. Застосування логічних законів і правил.
6. Об'єкт і предмет наукового дослідження

**Література:** 1, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 22, 27, 31, 32, 34

### **Заняття 4 (2 год.).**

#### **Інформаційне забезпечення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку**

**Мета:** здобуття знань щодо наукової інформації та її ролі у проведенні наукових досліджень. Отримання навиків пошуку та підбору наукової інформації для проведення наукового дослідження.

#### **Питання для обговорення:**

1. Характеристика інформаційного забезпечення наукових досліджень
2. Поняття про первинну та вторинну інформацію
3. Принципи збору інформаційного матеріалу

**Література:** 1, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 22

### **Заняття 5 (2 год.).**

#### **Організація науково-дослідницької діяльності у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку**

**Мета:** отримання знань про основи організації наукового дослідження, його етапи. Здобуття навиків пошуку наукової проблеми, формулювання наукової гіпотези, наукової новизни дослідження. Отримання навиків складання плану наукової роботи.

#### **Питання для обговорення:**

1. Стадії наукового дослідження
2. Генерування та ідентифікація наукової ідеї

3. Гіпотеза наукового дослідження
4. Моніторинг стану обраної проблеми
5. Вибір теми наукового дослідження
6. Формування структурних елементів наукового дослідження
7. Порядок складання плану наукової роботи

**Література:** 1, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 22

### **Заняття 6 (2 год.).**

#### **Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження**

**Мета:** здобуття знань про порядок оформлення результатів наукової роботи. Розуміння особливостей наукового стилю та вимог до викладення матеріалів дослідження. Отримання знань та навиків оформлення списку літературних джерел. Розуміння поняття академічної доброчесності та здобуття навиків перевірки наукових робіт на унікальність.

#### **Питання для обговорення:**

1. Загальний порядок оформлення наукової роботи
2. Порядок формування окремих елементів наукової роботи
3. Оформлення списку використаних джерел
4. Плагіат у наукових публікаціях: види та сервіси перевірки тексту на унікальність

**Література:** 1, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 23

### **Заняття 7 (4 год.).**

#### **Апробація та публікація результатів наукового дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку**

**Мета:** здобуття знань про способи апробації результатів наукового дослідження. Розуміння специфіки різних видів наукової продукції. Отримання навиків підготовки та оформлення тез доповіді за результатами наукового дослідження.

#### **Питання для обговорення:**

1. Наукова стаття
2. Структура наукового реферату і наукових тез
3. Доповідь на науковій конференції
4. Структура звіту про результати наукових досліджень

**Література:** 1, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 22

### **Тематика практичних занять (заочна форма навчання)**

#### **Заняття 1 (2 год.).**

#### **Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження**

**Мета:** здобуття знань про порядок оформлення результатів наукової роботи. Розуміння особливостей наукового стилю та вимог до викладення матеріалів

дослідження. Отримання знань та навиків оформлення списку літературних джерел. Розуміння поняття академічної доброчесності та здобуття навиків перевірки наукових робіт на унікальність.

**Питання для обговорення:**

1. Загальний порядок оформлення наукової роботи
2. Порядок формування окремих елементів наукової роботи
3. Оформлення списку використаних джерел
4. Плагіат у наукових публікаціях: види та сервіси перевірки тексту на унікальність

**Література:** 1, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 23

**Заняття 2 (2 год.).**

**Апробація та публікація результатів наукового дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку**

**Мета:** здобуття знань про способи апробації результатів наукового дослідження. Розуміння специфіки різних видів наукової продукції. Отримання навиків підготовки та оформлення тез доповіді за результатами наукового дослідження.

**Питання для обговорення:**

1. Наукова стаття
2. Структура наукового реферату і наукових тез
3. Доповідь на науковій конференції
4. Структура звіту про результати наукових досліджень

**Література:** 1, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 22

## **6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ**

Індивідуальна робота студентів при вивченні дисципліни «Методологія наукових досліджень» передбачає виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПІЗ). В процесі його виконання студенти вдосконалюють свої знання, набувають навиків самостійної наукової роботи, застосування методів наукового дослідження, роботи з літературними джерелами і логічного викладу матеріалу. КПІЗ свідчить про рівень засвоєння студентом матеріалу курсу, його вміння самостійно викладати суть питання, творчо використовувати літературні джерела та методологію проведення дослідницької роботи. Воно є не тільки засобом перевірки знань з дисципліни, формою активного засвоєння предмету, але і засобом залучення студентів до осмислення і аналізу актуальних проблем розвитку методології фінансової науки.

Завдання КПІЗ студенти обирають відповідно до останньої цифри залікової книжки. Інформація про КПІЗ представлена у методичній розробці, яка розміщена у системі Moodle:

Горин В. П. Методичні вказівки для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» студентів денної форми навчання другого ступеня вищої освіти (магістр) спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 16 с.

## 7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ (4 год.)

**Тематика:** закріплення практичних навиків організації та проведення наукових досліджень.

Завдання тренінгу передбачають розподіл студентів на групи та застосування елементів командної роботи.

### **Порядок проведення:**

1. Підготовка реферату наукової публікації з виокремленням обов'язкових елементів: актуальності, методології та методів дослідження, результатів дослідження. Презентація реферату та обговорення недоліків.

2. Формулювання об'єкту, предмету, мети і завдань запропонованої викладачем теми наукового дослідження, складання плану науково-дослідної роботи. Презентація плану та обговорення недоліків.

3. Оцінювання запропонованого викладачем переліку літератури щодо наявності порушень в оформленні. Складання переліку типових помилок при оформленні літературних джерел.

4. Ситуаційна вправа «Виступ на науково-практичній конференції», групове обговорення з формулюванням основних правил та типових помилок презентації результатів наукового дослідження.

5. Ситуаційна вправа «Моделювання захисту дипломної роботи у ДЕК», групове обговорення з формулюванням типових помилок при захисті дипломної роботи.

Завершенням тренінгу є формулювання висновків про основні правила організації та проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

## 8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота студента (СРС) – це діяльність, яку студенти виконують самостійно за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача без його прямої участі. Самостійна робота спрямована на більш глибоке ознайомлення студентом з проблемами, які розглядаються навчальним курсом «Методологія наукових досліджень». Під час вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» застосовуються такі види самостійної роботи:

- підготовка додаткових питань до кожної теми навчальної дисципліни;
- робота з додатковою літературою та ін.

Обов'язкові вимоги до наукової роботи:

– оптимальний обсяг розкриття додаткового питання – 3-4 сторінки. За ініціативою студента додаткові питання можуть бути представлені на практичному занятті чи круглому столі у формі презентації;

– наявність висновків, які мають сприяти розширенню знань та навиків студентів групи з дисципліни, зокрема щодо організації та проведення наукових досліджень.

**Перелік тем для розкриття додаткових питань:  
(денна форма навчання)**

№ з/п	Тематика	К-сть годин
<b>Заняття 1</b>		
1	Об'єкти наукових досліджень у сучасній фінансовій науці	12
2	Фундаментальні та прикладні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	
3	Знання й пізнання	
4	Місце фінансової науки у процесах інтеграції й диференціації наук	
5	Троїстий характер структури наукового знання	
6	Наукові закони	
7	Критерії істинності наукових теорій	
<b>Заняття 2</b>		
8	Етичні норми і цінності науковця	12
9	Аксиоматичний, діалектичний, системний та інформаційний методологічні підходи у фінансових дослідженнях	
10	Методологічні принципи побудови класифікаційної схеми: принцип субординації; принцип об'єктивності; принцип розвитку	
11	Принцип детермінізму як конкретизація загальнонаукових принципів об'єктивності, детермінації, причинності	
12	Свобода наукового пізнання та соціальна відповідальність науковця	
13	Міждисциплінарні підходи та методи наукових досліджень	
<b>Заняття 3</b>		
14	Методи пізнання дійсності	12
15	Проблема наукового методу в історичній ретроспективі	
16	Переваги та недоліки загальних та спеціальних методів дослідження	
17	Особливості застосування загальних методів дослідження на емпіричному та на теоретичному рівнях	
18	Науковий підхід до розуміння суті індуктивного та дедуктивного методів наукового дослідження	
<b>Заняття 4</b>		
19	Інформаційно-пошукові ресурси мережі Інтернет	12
20	Головні принципи інформаційних відносин	
21	Процес збору та аналізу наукової інформації	
22	Наукометричні бази даних та робота з ними	
<b>Заняття 5</b>		
23	Кваліфікаційна робота: поняття та її підготовка	16
24	Способи і прийоми дослідницької діяльності	
25	Порівняльна характеристика окремих структурних форм науково-дослідницької роботи	
26	Напрямки дослідницької діяльності	
27	Поняття та характеристика наукової ідеї	
28	Основні вимоги до планування наукового дослідження	
<b>Заняття 6</b>		
29	Основні види ілюстративного матеріалу	16
30	Оформлення цифрового матеріалу	
31	Техніко-орфографічні правила оформлення наукового дослідження	
32	Структура та технічне оформлення дипломних робіт	
33	Мовні структури та стильові особливості навчально-дослідної роботи	
34	Типові помилки при підготовці публікацій і доповідей	



<b>Заняття 7</b>		
35	Оцінювання результатів дослідження	16
36	Впровадження та ефективність наукових досліджень	
37	Поняття про індекс цитувань	
38	Критерії практичної значущості дослідження	
39	Вимоги до наукової статті. Фахові періодичні видання.	
40	Основні правила презентації результатів наукового дослідження	

**Перелік тем для розкриття додаткових питань:  
(заочна форма навчання)**

<b>№ з/п</b>	<b>Тематика</b>	<b>К-сть годин</b>
<b>Тема 1</b>		
1	Об'єкти наукових досліджень у сучасній фінансовій науці	16
2	Фундаментальні та прикладні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку	
3	Знання й пізнання	
4	Місце фінансової науки у процесах інтеграції й диференціації наук	
5	Троїстий характер структури наукового знання	
6	Наукові закони	
7	Критерії істинності наукових теорій	
<b>Тема 2</b>		
8	Етичні норми і цінності науковця	16
9	Аксиоматичний, діалектичний, системний та інформаційний методологічні підходи у фінансових дослідженнях	
10	Методологічні принципи побудови класифікаційної схеми: принцип субординації; принцип об'єктивності; принцип розвитку	
11	Принцип детермінізму як конкретизація загальнонаукових принципів об'єктивності, детермінації, причинності	
12	Свобода наукового пізнання та соціальна відповідальність науковця	
13	Міждисциплінарні підходи та методи наукових досліджень	
<b>Тема 3</b>		
14	Методи пізнання дійсності	16
15	Проблема наукового методу в історичній ретроспективі	
16	Переваги та недоліки загальних та спеціальних методів дослідження	
17	Особливості застосування загальних методів дослідження на емпіричному та на теоретичному рівнях	
18	Науковий підхід до розуміння суті індуктивного та дедуктивного методів наукового дослідження	
<b>Тема 4</b>		
19	Інформаційно-пошукові ресурси мережі Інтернет	16
20	Головні принципи інформаційних відносин	
21	Процес збору та аналізу наукової інформації	
22	Наукометричні бази даних та робота з ними	
<b>Тема 5</b>		
23	Кваліфікаційна робота: поняття та її підготовка	26
24	Способи і прийоми дослідницької діяльності	
25	Порівняльна характеристика окремих структурних форм науково-дослідницької роботи	
26	Напрямки дослідницької діяльності	
27	Поняття та характеристика наукової ідеї	

28	Складання плану наукового дослідження та підготовка обґрунтування теми магістерської роботи	
<b>Тема 6</b>		
29	Основні види ілюстративного матеріалу	22
30	Оформлення цифрового матеріалу	
31	Техніко-орфографічні правила оформлення наукового дослідження	
32	Структура та технічне оформлення дипломних робіт	
33	Мовні структури та стильові особливості навчально-дослідної роботи	
34	Типові помилки при підготовці публікацій і доповідей. Складання переліку літератури за обраною темою наукового дослідження	
<b>Тема 7</b>		
35	Оцінювання результатів дослідження	26
36	Впровадження та ефективність наукових досліджень	
37	Поняття про індекс цитувань	
38	Критерії практичної значущості дослідження	
39	Вимоги до наукової статті. Фахові періодичні видання.	
40	Підготовка тез доповіді за темою дипломної роботи для участі у науковій конференції	

## **9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ**

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, реферування, виконання КПІЗ, есе, презентація результатів самостійної роботи, підготовка і презентація проектів.

## **10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

В процесі вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

Поточні форми оцінювання:

- індивідуальне усне опитування, індивідуальне письмове опитування (тестування),
- презентація командних (групових) проектів;
- презентація результатів самостійної роботи (реферати, есе).

Проміжні форми оцінювання:

- залікове модульне опитування і тестування;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КПІЗ студента.

Підсумкова форма оцінювання:

- екзамен.

## **11. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ**

У процесі вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів

навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

**Політика щодо дедлайнів і перескладання.** Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

**Політика щодо академічної доброчесності.** Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

**Політика щодо відвідування.** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

### ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-3) – тестування, опитування, самостійна робота	20
Модуль 2 (теми 4-7) – тестування, опитування, самостійна робота, ректорська контрольна робота	20
КПІЗ + тренінг (теми 1-7)	20
Екзамен (теми 1-7) – питання, тести, завдання	40
<b>Разом</b>	<b>100</b>

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **модуль 1** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Усне опитування (студент повинен отримати не менше однієї оцінки за відповідь на практичному занятті)	10
Тестування на практичному занятті	10
Самостійна робота	20
Усний колоквиум за темами Змістового модуля 1	60
<b>Разом</b>	<b>100</b>

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **модуль 2** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Усне опитування (студент повинен отримати не менше однієї оцінки за відповідь на практичному занятті)	10
Тестування на практичному занятті	10
Самостійна робота	10
Ректорська контрольна робота за усіма темами навчального курсу	70
<b>Разом</b>	<b>100</b>

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **модуль 3** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Завдання 1	40
Завдання 2	10
Завдання 3	10
Завдання 4	10
Завдання 5	10
Завдання 6	10
Активність під час проведення тренінгу	10
<b>Разом</b>	<b>100</b>

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **екзамен** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теоретичне питання 1	30
Теоретичне питання 2	30
Тести (10 тестів)	10
Практичне завдання	30

### ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Самостійна робота (теми 1-7)	20
Екзамен (теми 1-7) – питання, тести, завдання	80
<b>Разом</b>	<b>100</b>

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) за **екзамен** визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теоретичне питання 1	30

Теоретичне питання 2	30
Тести (10 тестів)	10
Практичне завдання	30

### **Форми і критерії оцінювання**

При оцінюванні роботи студента при складанні форм контролю за кожен компонент виставляється оцінка у діапазоні 1-100 балів з наступною інтерпретацією:

#### **Поточне опитування під час заняття:**

90-100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.

75-89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65-74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60-64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

#### **Тестування під час заняття:**

10 тестів, правильна відповідь на кожен із яких оцінюється у 10 балів.

#### **Самостійна робота:**

90-100 балів – у повному обсязі володіє матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст питань самостійної роботи.

75-89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні питань самостійної роботи не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65-74 бали – в цілому володіє матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60-64 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст питань самостійної роботи, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-59 балів – не володіє матеріалом, не розкриває зміст питань самостійної роботи.

#### **Модульна робота:**

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

65–74 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

60–65 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

1-59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

### **КПІЗ:**

#### *підготовка КПІЗ*

90–100 балів – зміст КПІЗ повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, обґрунтоване застосування методології і методів наукового дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75–89 балів – зміст КПІЗ в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, обґрунтоване застосування методології і методів наукового дослідження, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

1-59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

#### *презентація КПІЗ*

90–100 балів – під час презентації результатів виконаного КПІЗ демонструє знання і розуміння теми, викладає матеріал у логічній послідовності, показує уміння аналізувати і узагальнювати практичний матеріал; високий рівень підготовки презентації.

75-89 балів – матеріал презентує у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але допускається незначних помилок у формулюванні понять, проведенні розрахунків, презентація роботи має незначні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

60–74 бали – матеріал презентує фрагментарно, без логічної послідовності, презентація роботи при цьому має значні недоліки як за змістом, так і за оформленням.

1-59 балів – матеріал КПІЗ представлений без презентації, презентація має формальний характер.

### **Тренінг:**

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань.

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

1-59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях підчас проведення тренінгу.

### Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
90-100	A (відмінно)	Відмінно	студент володіє глибокими знаннями теоретичного матеріалу, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і грамотно будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок
85-89	B (дуже добре)	Добре	студент ґрунтовно засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається незначних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту, при відповіді на додаткові запитання або при аналізі практичного матеріалу
75-84	C (добре)		студент добре засвоїв теоретичний матеріал, переважно володіє аспектами з першоджерел і рекомендованої літератури, аргументовано викладає його, але дає неповні відповіді на запитання; має практичні навички, висловлює свої міркування щодо основних проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу
65-74	D (задовільно)	Задовільно	студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або вказують на відсутність стабільних знань;

			відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю
60-64	Е (достатньо)		студент володіє поверховими знаннями теоретичного матеріалу навчальної дисципліни, слабо орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання переважно залишаються без відповіді, відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє суттєві неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		студент практично не володіє навчальним матеріалом дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Обов'язковий повторний курс навчання по дисципліні

### **11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, МЕТОДИЧНЕ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА**

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-7
2	Навчально-методичний комплекс з дисципліни	1-7
3.	Горин В. П. Методичні вказівки для підготовки до практичних занять з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» студентів денної форми навчання другого ступеня вищої освіти (магістр) спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 28 с.	1-7
4.	Горин В. П. Методичні вказівки для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» студентів денної форми навчання другого ступеня вищої освіти (магістр) спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 16 с.	1-7
5.	Горин В. П. Тестові завдання для самоконтролю оволодіння основами навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» для студентів денної форми навчання другого ступеня вищої освіти (магістр)	1-7



	спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 23 с.	
6.	Мультимедійний проектор Epson EB-505	1-7
7.	Проекційний екран	1-7
8.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-7
9.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1-7
10.	Персональні комп'ютери	1-7
11.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-7
12.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-7
13.	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-7
14.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-7
15.	Google Forms, Google Sheets	1-7

### Рекомендовані джерела інформації

1. Бабайлов В. К. *Методологія наукових досліджень: навч. посіб.* Харків: Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т; Бровін О. В., 2019. 148 с.
2. Бабух І. Б. Актуальність та специфіка сучасної методології наукових досліджень. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки.* 2023. № 3 (318). С. 291-294.
3. Бессонова В. *Методологія і організація наукових досліджень у садово-парковому господарстві.* К.: Центр навчальної літератури, 2019. 264 с.
4. Бруханський Р. Ф. *Методологія наукових досліджень: навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування.* Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. 208 с.
5. Бхаттачарджи А., Ситник Н. *Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках.* Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
6. Вакуленко В. Л., Боярчук С. В. Ключові аспекти академічної доброчесності: запобігання плагіату. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія.* 2022. Вип. 13 (4). С. 26-34.
7. Горин В. П., Дем'янишин В. Г., Лободіна З. М., Дем'янишин В. В. Методологічні підходи до дослідження державних фінансових ресурсів та фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах реформування управління публічними фінансами. *Світ фінансів.* 2023. № 1. С. 31-47. DOI: 10.35774/sf2023.01.031.
8. Гузар Б. С. *Методи та методологія наукових досліджень у фінансовій сфері.* *Економіка та держава.* 2022. № 1. С. 83-87.
9. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. *Методологія наукових досліджень: підручник.* 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків: Право, 2023. 488 с.
10. Доценко І. О. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика.* 2022. Вип. 32. С. 31-42.
11. Дубницький В. І., Науменко Н. Ю., Федулова С. О. *Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці: навч. посіб. / заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Дубинського В. І.; Держ. ВНЗ «Укр. держ. хім.-технол. ун-т».* Дніпро: ДВНЗ УДХТУ, 2019. 443 с.

12. Євтушенко М., Хижняк М. *Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник*. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
13. Зарицька Н. *Методологія наукових досліджень як необхідний елемент інтелектуального економічного потенціалу сучасних науковців*. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 52. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2542/2462>
14. Конверський А. *Основи методології та організації наукових досліджень*. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 350 с.
15. Корягін М. В., Чік М. Ю. *Основи наукових досліджень. Навч. посібник 2-ге вид., доп. і перероб.* К.: Алерта, 2019. 492 с.
16. Костін Ю. Д., Полозова Т. В., Шейко І. А., Костін Д. Ю. *Теорія і методологія наукових досліджень: навчальний посібник для студентів (магістрів) усіх форм навчання*. Харків: ХНУРЕ, 2021. 152 с.
17. Лагодієнко В., Іванченкова Л., Лагодієнко О. *Вибір методології наукового дослідження*. *Підприємництво та інновації*. 2022. Вип. 25. С. 133-137. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/25.23>
18. Медвідь В., Данько Ю., Кобилянська І. *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях)*. Суми: Університетська книга, 2020. 219 с.
19. *Методологічне та інструментальне забезпечення наукових досліджень: навчальний посібник* / В. Г. Бодров та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 323 с.
20. *Методологія наукових досліджень і написання випускних кваліфікаційних робіт: методичні вказівки для здобувачів вищої освіти першого бакалаврського і другого магістерського рівнів з банківської справи*. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 114 с.
21. Носачова Ю., Іваненко О., Радовенчик Я. *Основи наукових досліджень*. К.: Кондор, 2020. 132 с.
22. *Основи наукових досліджень: навчальний посібник* / О. М. Сінчук та ін. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2022. 196 с.
23. *Основні вимоги до оформлення бібліографічного опису документів*. URL: <http://library.wunu.edu.ua/index.php/uk/dovidka/zrazky-bibliohrafichnykh-opysiv>
24. Паламар С., Науменко М. *Реалізація принципів академічної доброчесності як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти*. *Освітологічний дискурс*. 2022. Вип. 3-4. С. 76-92.
25. Самсонов В., Сільвестров А., Тачиніна О. *Методологія наукових досліджень та приклади її використання: навчальний посібник*. К.: НУХТ, 2022. 385 с.
26. Beerbaum Dr. D. *Applying Agile Methodology to Regulatory Compliance Projects in the Financial Industry: A Case Study Research (April 26, 2021)*. URL: <https://ssrn.com/abstract=3834205>
27. Bob R. *Research Methods and Methodology in Finance and Accounting*. Cengage Learning EMEA. URL: <http://eprints.glos.ac.uk/4296/>
28. Boland L. A. *Economic Methodology: Theory and Practice*. URL: <http://www.sfu.ca/~boland/methodology85.PDF>
29. Brooks Ch., Fenton E., Schopohl L., Walker J. *Why does research in finance have so little impact? Critical Perspectives on Accounting*. 2019. Vol. 58. pp. 24-52.
30. Chevalier J. M., Buckles D. J. *Participatory Action Research. Theory and Methods for Engaged Inquiry*. Edition 2nd. London: Routledge, 2019. 434 p.

31. Consigli G. Optimization Methods in Finance. *Quantitative Finance*. 2019. Vol. 19. Issue 5. pp. 717-719.
32. Crespo R. F. The Nature and Method of Economic Sciences. Evidence, Causality, and Ends. London: Routledge, 2020. 202 p.
33. Giebe C., Hammerström L., Zwerenz D. Big Data & Analytics as a sustainable Customer Loyalty Instrument in Banking and Finance. *Financial Markets, Institutions and Risks*. 2019. Vol. 3(4). pp. 74-88
34. Gilli M., Maringer D., Schumann E. Numerical Methods and Optimization in Finance. Second edition. Oxford, UK: Academic Press, 2019.
35. Hair J. F., Page M., Brunsveld N. Essentials of Business Research Methods. 4th Edition. New York: Routledge, 2019. 520 p.
36. How to Write a Research Methodology in Four Steps. URL: <https://www.scribbr.com/dissertation/methodology/>
37. Igwenagu Ch. Fundamentals of research methodology and data collection. URL: <https://www.researchgate.net/publication/303381524>
38. Maziarz M. The Philosophy of Causality in Economics. Causal Inferences and Policy Proposals. New York: Routledge, 2020.
39. Secinaro S., Calandra D., Petricean D., Chmet F. Social Finance and Banking Research as a Driver for Sustainable Development: A Bibliometric Analysis. *Sustainability*. 2021. Vol. 13. No 330. URL: <https://doi.org/10.3390/su13010330>
40. Vuong QH., Nguyen H.T.T., Pham TH. et al. Assessing the ideological homogeneity in entrepreneurial finance research by highly cited publications. *Humanit Soc Sci Commun*. 2021. Vol. 8, No 110. URL: <https://www.nature.com/articles/s41599-021-00788-9>